

Грађанско право – Општи део и Стварно право

Уводни час, понедељак 3.11.2025.

НАСТАВУ ИЗВОДЕ

проф. др Милош Живковић

проф. др Катарина Доловић Бојић

проф. др Ненад Тешић

доц. др Снежена Дабић Никићевић

О организацији наставе на предмету

- План рада и шта се све може наћи у њему;
- Уџбеници и Читанка, Нови уџбеник из Стварног права;
- Препоручени начин учења и спремања испита;
- Студијске групе и групе за вежбе, консултације;
- Webex адресе за предавања.

Појам грађанског права

- Упоредноправно, не постоји свуда, већ само где је утицај вршила традиција римског права;
- Настало историјски, а не на унапред одређеном предмету и методу као новије гране права;
- Грађанско право је свеприсутно, свакодневно улазимо у грађанскоправне односе, али нису сви правни односи који се уређују грађанским правом уређени **само** грађанским правом;
- Савремени појам грађанског права: породица правних грана, општи део и посебни делови; Увод у грађанско право.

Предмет и метод грађанског права

- Предмет су правни статуси и правни односи које уређује; односи разноврсни, некад зависе од животне ситуације (породица, наслеђивање), некад од тога поводом чега однос настаје (ствар, лично добро, интелектуална творевина...), некад се ради о имовинским а некад о неимовинским односима;
- Метод (начела регулисања): аутономија воље (диспозиција), правна једнакост, преносивост права и обавеза, имовинска санкција, заштита на захтев.

Систематика грађанског права

- Институциона (*personae, res, actiones*): прво су статусно (право лица) и породично, друго само стварно или цело имовинско, треће вршење и заштита;
- Јуснатуралистичка (од ужег ка ширем, сложенијем): од појединца, преко једноставнијих заједница (брак, породица...) до човечанства.
- Пандектна (општи део, стварно, облигационо, породично, наследно): 3 принципа – општи део као заједнички именилац, стварно-облигационо према врсти и дејству овлашћења, а породично и наследно по ситуацијама које уређују.

Извори грађанског права у Србији

- Немамо законик већ посебно законодавство
- ЗОО (1978)
- ЗОСПО (1980) и посебни закони
- ЗОН (1995)
- ПЗ (2005)